

เอกสารเผยแพร่เพื่อการประชาสัมพันธ์ เทศบาลนครตรัง

นางฟ้าสาร

(ฉบับพิเศษ)

ฉบับเดือนกันยายน - ตุลาคม ๒๕๕๙ www.trangcity.go.th

ธ สถิตในดวงใจราษฎร์

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและร่วมแสดงความอาลัย
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ข้าพระพุทธเจ้า คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล
พนักงานเทศบาลนครตรัง และพสกนิกรชาวตรัง

เพลงสดุดีมหาราชา

ขอเดชะ องค์พระประมุข ภูมิพล
มหาราช ขัตติยะ ภูวไนย
ขอเดชะ องค์สมเด็จพระราชินี
องค์สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว มหาราชา
อ่า องค์พระสยาม บรมราชันย์ขวัญหล้า
ผองข้าพระพุทธเจ้า น้อมเกล้าขออัญชูลี

มิ่งขวัญ ปวงชน ประชาชาติไทย
ดุจร่มโพธิ์ร่มไทรของปวงประชา
คู่บุญ บารมี จักรีเกริกฟ้า
ข้าพระพุทธเจ้าขอสดุดี
เปล่งบุญญาสมสง่าบารมี
สดุดี มหาราชา สดุดี มหาราชินี

* คณะผู้จัดทำ *

ที่ปรึกษา

นายเกรียงศักดิ์ รัตนนิมานนท์
รองนายกเทศมนตรี
รักษาราชการแทนนายกเทศมนตรีนครตรัง
นายแพทย์รักษ์ บุญเจริญ
รองนายกเทศมนตรีนครตรัง
นางกรรณิการ์ บัวเลิศ
รองนายกเทศมนตรีนครตรัง
นายสาโรช คงนคร
รองนายกเทศมนตรีนครตรัง

บรรณาธิการ

นายรักเกียรติ ชูแสง
รองปลัดเทศบาล
รักษาราชการแทนปลัดเทศบาลนครตรัง
กองบรรณาธิการ
นายพลพงษ์ หิรัญชุนหะ
หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล
นายสมหมาย ยอดเพชร
ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
นายรณรงค์ ทรัพย์ปรุง
ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม

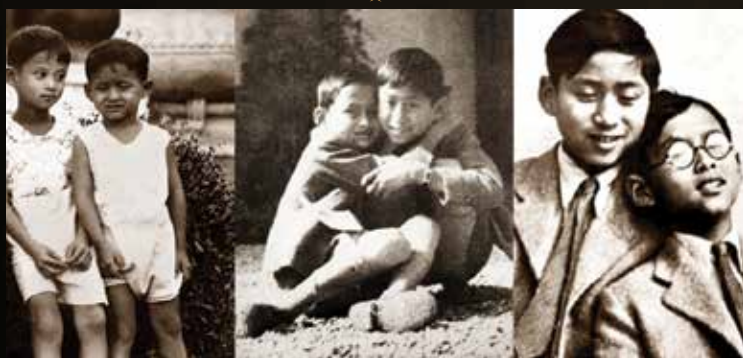
นางสุมาลี ดาแหลม

ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
นางโสภา วรรณศิษฏ์
ผู้อำนวยการกองคลัง
อำนาจการผลิต
ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครตรัง
เลขที่ ๑๐๓ ถนนวิเศษกุล ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ๙๒๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๗๕-๒๑๘๐๑๗ ต่อ ๑๒๒๐ www.trangcity.go.th
Email : trang_city@yahoo.com
ออกแบบและจัดพิมพ์
หจก.เว็ลด์มีเดีย กราฟฟิค โทร. ๐๗๕-๔๖๕๔๘๗-๘, ๐๘๑-๙๕๗๖๗๑๖

ที่มาของพระนาม “ภูมิพลอดุลยเดช”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชสมภพ ณ โรงพยาบาลเมาต์เออเบิร์น (Mount Auburn) ซึ่งขณะนั้นใช้ชื่อว่า โรงพยาบาลเคมบริดจ์ (Cambridge Hospital) ตั้งอยู่ในเมืองเคมบริดจ์ รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา เมื่อเวลา ๐๘.๔๕ น. ของวันจันทร์ที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๗๐ ตรงกับปีเถาะ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ทรงเล่าถึง การตั้งพระนามพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ไว้ในหนังสือ "เจ้านายเล็กๆ ยุวกษัตริย์" ว่า หลังจากที่พระโอรสประสูติได้ไม่ถึง ๓ ชั่วโมง ทูลหม่อมฯ ทรงรีบส่งโทรเลขถวายสมเด็จพระพันวัสสาฯ ว่า "ลูกชายเกิดเข้าวันนี้ สบายดีทั้งสอง ขอพระราชทานนามทางโทรเลขด้วย" สมเด็จพระศรีสวรินทรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า เสด็จฯ ไปเข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ พระองค์ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานพระนามว่า "ภูมิพลอดุลยเดช" (โปรดสังเกตุว่า สะกดแบบไม่มี "ย")

จากนั้นสมเด็จพระพันวัสสาฯ จึงมีลายพระหัตถ์ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ถึงหม่อมเจ้าดำรงศดาร์รงค์ อติต อัครราชทูตไทย ณ กรุงเบอร์ลิน ซึ่งทรงย้ายกลับมากองกรุงเทพฯ แล้ว เพื่อทรงแจ้งเรื่องพระนามที่พระราชทาน โดยทรงแนบลายพระราชหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ไปให้ด้วย และทรงขอให้ส่งโทรเลขตอบกลับไป

"โทรเลขภาษาอังกฤษที่หม่อมเจ้าดำรงศฯ ทรงส่งไปคือ "Your son's name is Bhumibala Aduladeja" แม่บอกว่า เมื่อได้รับโทรเลขฉบับนี้แล้ว ไม่ทราบว่าคุณชื่ออะไรกันแน่ในภาษาไทย คิดว่าชื่อ "ภูมิบาล" ด้วยเหตุนี้เองจึงทรงสะกดพระนามของพระโอรสในสูติบัตรว่า Bhumibal Aduldej Songkla หรืออ่านเป็นภาษาไทยตามที่ทรงเข้าใจในขณะนั้นได้ว่า "ภูมิบาลอดุลเดช สงขลา" ส่วนพระอิสริยยศเมื่อเสด็จพระราชสมภพ คือ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า

สำหรับคำว่า "อดุลยเดช" นั้นเป็นการสะกดเหมือนกับพระนามของพระบิดาซึ่งสะกดแบบไม่มี "ย" มาแต่ต้น คือ มหิตลอดุลยเดชฯ แต่ต่อมามีการเขียนแบบ "อดุลยเดช" ด้วย ในที่สุดจึงนิยมใช้แบบ "อดุลยเดช" ทั้งสอง พระองค์ นอกจากนี้จะสังเกตได้ว่า พระนามของสมเด็จพระเชษฐาธิราช สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้รับการตั้งให้มีความคล้องจองกัน คือ กัลยาณิวัฒนาอันนันทมhitล ภูมิพลอดุลยเดช จะต่างกันตรงที่ผู้พระราชทานพระนามสมเด็จพระเชษฐาธิราช และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖

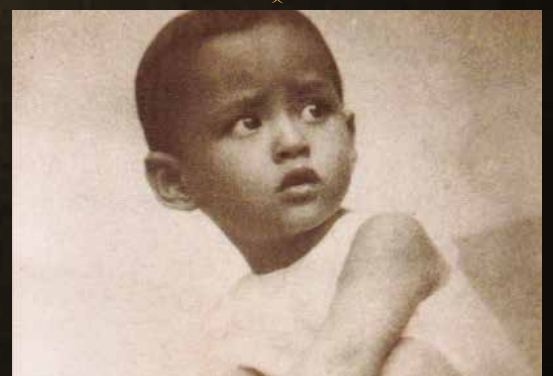

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เคยมีรับสั่งกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ถึงความหมายของพระนาม "ภูมิพล" ไว้ว่า "อันที่จริงเธอก็ชื่อภูมิพล ที่แปลว่า กำลังของแผ่นดิน แม่อยากให้เธออยู่กับดิน" ต่อมาภายหลังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระราชปรารภถึงสิ่งที่สมเด็จพระบรมราชชนนีเคยรับสั่งว่า "เมื่อฟังคำพูดนี้แล้วก็กลับมาคิดซึ่งแม่ก็คงจะสอนเราและมีจุดมุ่งหมายว่าอยากให้เราติดดินและอยากให้เราทำงานให้แก่ประชาชน"

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาว่า "สมเด็จพระภัทรมหาราช" ซึ่งมีความหมายว่า "พระมหากษัตริย์ผู้ประเสริฐยิ่ง" ต่อมาได้มีการถวายพระราชสมัญญาใหม่ว่า "พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช" เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ และ "พระภูมิพลมหาราช" อนุโลมตามธรรมเนียมเช่นเดียวกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ที่ทรงได้รับพระราชสมัญญาว่า "พระปิยมหาราช" อนึ่ง ประชาชนทั่วไปนิยมเรียกพระองค์ว่า "ในหลวง" คำดังกล่าวคาดว่าย่อมาจาก "ใน (พระบรมมหาราชวัง) หลวง" บ้างก็ว่าเพี้ยนมาจากคำว่า "นายหลวง" ซึ่งแปลว่าเจ้านายผู้เป็นใหญ่

สำหรับพระนามเต็มของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั่นคือ "พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรามาริบัติ จักรินถุบดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร" มีความหมายดังนี้

- * ปรมินทร (า) • มาจากการสนธิระหว่าง "ปรมา + อินทร์" หมายความว่า "ผู้ยิ่งใหญ่"
- * ภูมิพล • ภูมิ หมายความว่า "แผ่นดิน" และ พล หมายความว่า "พลัง" รวมกันแล้วหมายถึง "พลังแห่งแผ่นดิน"
- * อดุลยเดช • อดุลย หมายความว่า "ไม่อาจเทียบได้" และ เดช หมายความว่า "อำนาจ" รวมกันแล้วหมายถึง "ผู้มีอำนาจที่ไม่อาจเทียบได้"

พระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ทรงพระราชสมภพ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระนามเดิมว่า “พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช” ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก) และหม่อมสังวาลย์

ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเมานท์ออบอร์น (MOUNT AUBURN) รัฐแมสซาชูเซตส์ (MASSACHUSETTS) ประเทศสหรัฐอเมริกา

การศึกษา

เมื่อพระชนมายุได้ ๕ พรรษา ทรงเข้ารับการศึกษที่โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพมหานคร ต่อจากนั้นทรงเสด็จไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในชั้นประถมศึกษา ที่โรงเรียนเมียร์มองต์ (MERRIMENT) เมืองโลซานน์ (LASAGNA) ในปี พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้ทรงเข้าศึกษาต่อที่ CEDE NOUBELLE DE LA SUES ROMANCE CHILLY ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนที่รับนักเรียนนานาชาติและทรงได้รับประกาศนียบัตร บาเซอเลียเอ แลทร์ จากการศึกษาดังกล่าว ทรงรอบรู้หลายภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และละติน ในระดับอุดมศึกษา ทรงเข้าศึกษาใน แผนกวิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมืองโลซานน์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้เสด็จนิวัติกลับประเทศไทยพร้อมด้วยพระบรมเชษฐาธิราช พระบรมราชชนนี และสมเด็จพระนางเจ้าพี่นางเธอ

ไ้ร่่มพระบารมี ๗๐ ปี แห่งการครองราชย์

ขณะที่พระเจ้าอนงยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช พระชนมพรรษา ๑๘ พรรษา รัฐบาลได้กราบบังคมทูลอัญเชิญขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายนนั้น ทรงเฉลิมพระปรมาภิไธยว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และรัฐบาลได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการ บริหารราชการแผ่นดินแทนพระองค์ เนื่องจากยังทรงพระเยาว์ และต้องทรงศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ

เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๔๘๙ ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับไปทรงศึกษาต่อ ณ กรุงโลซานน์ แม้พระองค์จะทรงโปรดวิชาวิศวกรรมศาสตร์ แต่เพื่อประโยชน์ในการปกครองประเทศ ได้ทรงเปลี่ยนมาศึกษาวิชาการปกครองแทน เช่น วิชากฎหมาย อักษรศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภูมิศาสตร์ นอกจากนี้ ทรงศึกษา และฝึกฝนการดนตรีด้วยพระองค์เองด้วย

ใน พ.ศ. ๒๔๙๑ ระหว่างทรงศึกษาอยู่ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงขั้บรณยต์ไปทรงร่วมงานที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปารีส ได้ทรงพบและมีพระราชหฤทัยสนิหเสน่หา ในหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ธิดาของหม่อมเจ้านักขัตรมงคล กิติยากร เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีส

ในปีเดียวกันนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์อย่างรุนแรง ทรงบาดเจ็บที่พระพักตร์ พระเนตรขวา และพระเศียร ทรงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมอร์เซส โปรดฯ ให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์มาเฝ้าฯ ถวายการดูแลอย่างใกล้ชิดซึ่งพระสั้มพันธ์ภาพจึงแน่นแฟ้นขึ้น และต่อมาได้ทรงหมั้นหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๔๙๒ โดยได้พระราชทานพระอัญมรั้งค์วงที่สมเด็จพระบรมราชชนกหมั้นสมเด็จพระราชชนนี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้รับการอภิบาลอย่างดียิ่งจากสมเด็จพระราชชนนี จึงมีพระปรีชาสามารถปราดเปรื่องและมีพระจริยวัตรเปี่ยมด้วยคุณธรรมทุกประการ ซึ่งน้อมนำให้พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงดำรงสิริราชสมบัติเพียบพร้อมด้วยทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตรธรรม และราชสังคหวั้ตถุ ทรงเจริญด้วยพระเกียรติคุณบุญญาธิการ เจิดจรัส ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจทั้งปวงเพื่อประโยชน์สุขของปวงชน เป็นที่แซ่ซ้องสรรเสริญทุกทิศานุทิศในเวลาต่อมา ตราบจนปัจจุบัน

พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

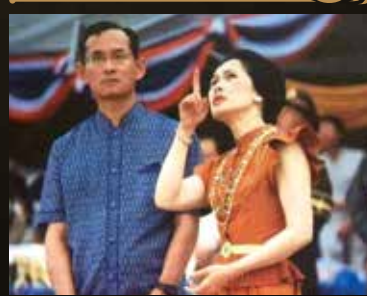
ลำดับ	ชื่อ	ชื่อ
๑. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
๒. สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร	สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร	สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
๓. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
๔. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามมกุฎราชกุมารี
๕. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา วรรณรัตนราชนิภา	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา วรรณรัตนราชนิภา	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา วรรณรัตนราชนิภา
๖. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
๗. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
๘. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัชรวิบูลย์ราชกุมารี	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัชรวิบูลย์ราชกุมารี	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัชรวิบูลย์ราชกุมารี
๙. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหารัชมงคลมุทิตาภรณ์	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหารัชมงคลมุทิตาภรณ์	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าทีปังกรรัศมีโชติ มหารัชมงคลมุทิตาภรณ์
๑๐. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าศุภมาสรัตนราชกุมารี	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าศุภมาสรัตนราชกุมารี	สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าศุภมาสรัตนราชกุมารี

เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศไทย โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีถวายพระเพลิง พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓ และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๓ ทรงประกอบพิธีราชาภิเษกสมรส กับ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ที่วังสระปทุม โดยสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พระราชทานหลังน้ำพระมหาสังข์ ทรงจดทะเบียนสมรสตามกฎหมายเช่นเดียวกับประชาชน และได้ทรงสถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ขึ้นเป็นสมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

หลังจากนั้น ได้เสด็จไปประทับพักผ่อน ณ พระราชวังไกลกังวล หัวหิน และที่นี่เป็นแหล่งเกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการแรกคือ พระราชทาน “ถนนสายห้วยมงคล” ให้แก่ “ลุงรวย” และชาวบ้านที่มาช่วยกันเข็นรถพระที่นั่งขึ้นจากหล่มดิน ทั้งนี้เพราะแม่ “ห้วยมงคล” จะอยู่ห่างอำเภอหัวหิน เพียง ๒๐ กิโลเมตร แต่ไม่มีถนนหนทาง ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิตมาก ถนนสายห้วยมงคลนี้จึงเป็นถนนสายสำคัญที่นำไปสู่โครงการในพระราชดำริ เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่พสกนิกรอีกจำนวนมากกว่า ๒,๐๐๐ โครงการในปัจจุบัน

“พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถวายความจงรักภักดีต่อหน้า
พระเจ้าอยู่หัวสร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า”

พระราชปณิธาน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบรมราชาภิเษก

วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามโบราณขัตติยราชประเพณี ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระมหาราชวัง เฉลิมพระปรมาภิไธยตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามมินทรราชธิราช บรมนาถบพิตร” และได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการเป็นสังวาทว่า
“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยาม”

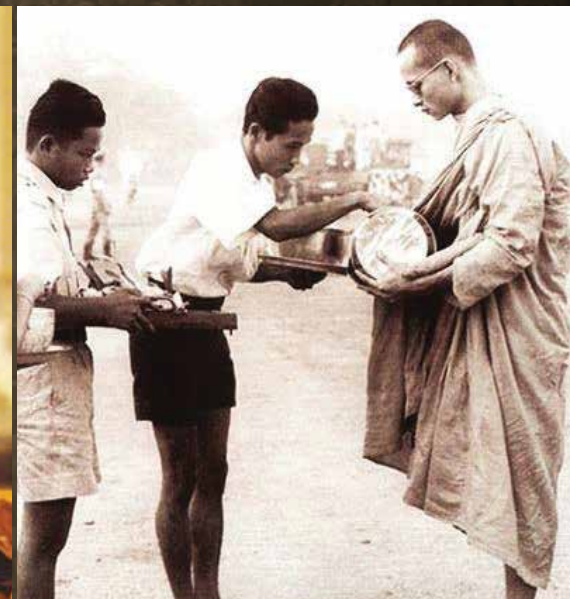
ในการนี้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศ สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ พระอัครมเหสีเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ไปยังสวีตเซอร์แลนด้อีกครั้งเพื่อทรงรักษาพระสุขภาพ และเสด็จพระราชดำเนินนิวัติพระนครเมื่อ ๒ ธันวาคม ๒๔๙๔ ประทับ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน และพระที่นั่งอัมพรสถาน

- ทั้งสองพระองค์มีพระราชธิดา และพระราชโอรส ๔ พระองค์ ดังนี้
๑. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติเมื่อ ๕ เมษายน ๒๔๙๔ ณ โรงพยาบาลมงชวณี โลซานน์
  ๒. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ์ฯ ประสูติเมื่อ ๒๘ กรกฎาคม ๒๔๙๕ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ต่อมา ทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ์ฯ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๑๕
  ๓. สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์ ประสูติเมื่อ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน ภายหลังทรงได้รับสถาปนาเป็น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐
  ๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อ ๔ กรกฎาคม ๒๕๐๐ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

ทรงพระผนวช

เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระผนวช ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงจำพรรษา ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร ปฏิบัติพระศาสนกิจ เป็นเวลา ๑๕ วัน ระหว่างนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินี ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ต่อมาจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

ในรัชกาลนี้ ได้ทรงพระกรุณาสถาปนาพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมชนกนาถขึ้นเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ทรงสถาปนา สมเด็จพระราชชนนี เป็น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงสถาปนาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เป็น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และทรงประกอบพระราชพิธีเฉลิมพระปรมาภิไธย สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลใหม่ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๙ เพื่อให้สมพระเกียรติตามโบราณขัตติยราชประเพณี ทั้งนี้ด้วยพระจริยวัตรอันเปี่ยมด้วยพระกตัญญูกตเวทิตาธรรมอันเป็นที่แซ่ซ้องสรรเสริญพระปรมาภิไธยใหม่ที่ทรงสถาปนาคือ

“พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล อดุลยเดชวิกรมราชาธิบดี จุฬาลงกรณราชปรียวรนัดดา มหิตลानเรศวรางกูร ไศศุรยสันตติวงศวิสุทธ์ วรุตมขัตติยศักดิ์อรรคอุดมจักรีบรมราชวงศนิวิฐ ทศพิธราชธรรมอุกฤษฏนิบุณ อดุลยกฤษฏาภินิหารรังสฤษฏ์ สุสาธิตบุรพาธิการ ไพศาลเกียรติคุณ อดุลพิเศษ สรรพเทเวศรานูรักษ์ ธัญอรรคลักษณ์วิจิตร โสภาคย์ สรรพางค์ มหาชนโนตมวงคประณตบาทบงกชยุคล อเนกนิกรชน สโมสรรสมมติ ประสิทธิวรยศมโหดมบรมราชสมบัติ นพปฎกเสวตฉัตรชาติฉัตร สรรพรัฐทศทิศวิชิตไชย สกลมไหศวรรยิมหา สวามินทร มหเศรษฐมหินทรมหารามาธิราชวโรดม บรมนาถชาติ อาชาวไศรย พุทธาทีไตรรัตนสรณารักษ์ วิศิษฎศักดิ์อัครนเรศราธิบัติ เมตตากรรณา สีสลหฤทัย อโนปมัยบุญการ สกลไพศาล มหารัษฎาธิบัติ พระอัฐมรามามาธิบดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร”

พระอัจฉริยภาพ “ทรงเป็นองค์อัครศิลปิน”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานความรักอันยิ่งใหญ่แก่อาณาประชาราษฎร์ พระราชภารกิจอันหนักเพื่อประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์ ปรากฏเป็นที่ประจักษ์เทิดทูนพระเกียรติคุณทั้งในหมู่ชาวไทยและชาวโลก จึงทรงได้รับการสดุดีและการทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาเกิตติมศักดิ์เป็นจำนวนมากทุกสาขาวิชาการ ทั้งยังมีพระอัจฉริยภาพด้านดนตรีอย่างสูงส่ง ทรงพระราชนิพนธ์เพลงอันไพเราะนับแต่พระเยาว์จนถึงปัจจุบันรวม ๔๗ เพลง ซึ่งนักดนตรีทั้งไทย และต่างประเทศนำไปบรรเลงอย่างแพร่หลาย เป็นที่ประจักษ์ในพระอัจฉริยภาพจนสถาบันดนตรีในออสเตรเลียได้ทูลเกล้าฯ ถวายสมาชิกภาพกิตติมศักดิ์ แต่พระองค์ นอกจากนั้นยังทรงเป็นนักกีฬาชนะเลิศรางวัลเหรียญทองในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ทรงได้รับยกย่องเป็น “อัครศิลปิน” ของชาติ นอกจากทรงพระปรีชาสามารถด้านดนตรีแล้วยังทรงสร้างสรรค์งานจิตรกรรมและวรรณกรรม อันทรงคุณค่าไว้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของชาติ เช่น ทรงพระราชนิพนธ์ แพลเรื่อง ตีโตนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ และพระราชนิพนธ์เรื่องชาดกพระมหาชนก พระราชทานคติธรรมในการดำรงชีวิตด้วยความวิริยะอุตสาหะอดทนจนพบความสำเร็จแก่พสกนิกรทั้งปวง

พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชสมบัติเป็นประมุขแห่งประเทศไทย พระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านต่างๆ อันเป็นประโยชน์แก่ชาวไทยตลอดพระชนมายุของพระองค์ โดยพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระองค์ คือ การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศ ดังในปฐมพระบรมราชโองการในระหว่างพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ ว่า

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนชาวสยาม”

พระราชกรณียกิจด้านการเกษตร และการยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน

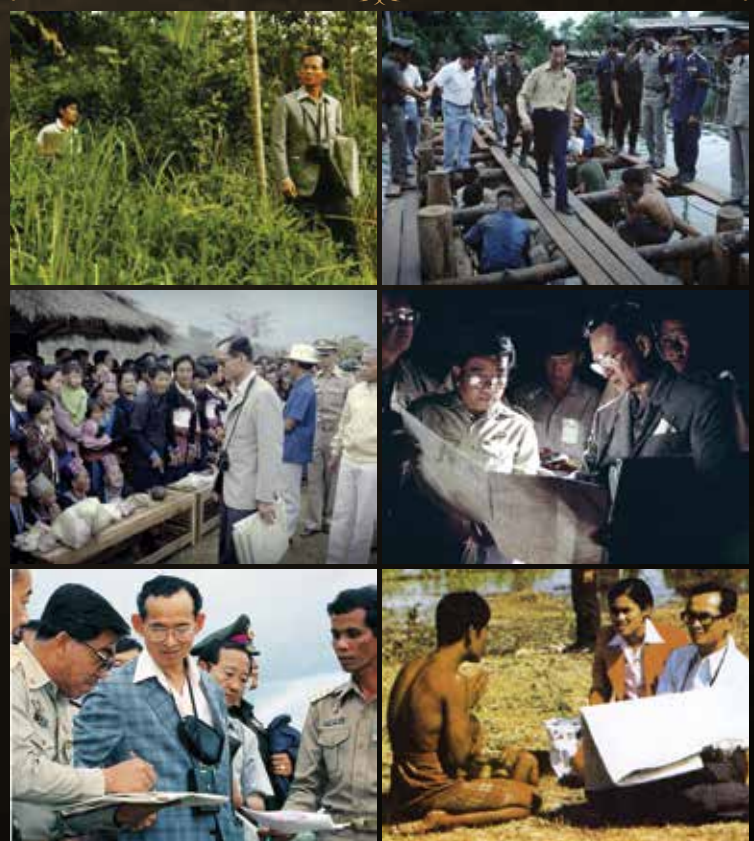

การเกษตรนั้นถือได้ว่าเป็นทั้งรากฐานและชีวิตสำหรับประเทศของเรา เพราะคนไทยเราส่วนใหญ่เป็นผู้มีอาชีพทางเกษตรกรรม ข้าพเจ้าจึงมีความเห็นเสมอมาว่า วิธีการพัฒนาที่เหมาะสมแก่ประเทศเราอย่างยิ่ง ก็คือจะต้องทำนุบำรุงเกษตรกรรมทุกสาขาให้พัฒนาก้าวหน้า เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรทุกระดับให้สูงขึ้น

พระราชดำริในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๑

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความสนใจด้านการเกษตร พระองค์ได้เสด็จเยี่ยม ใต้ถามความทุกข์สุขของประชาชน และรับฟังข้อปัญหา เกิดเป็นโครงการตามพระราชดำริต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การชลประทาน การพัฒนาดิน การวิจัยพันธุ์พืช และปศุสัตว์ เป็นต้น

โครงการตามพระราชดำริของพระองค์ มีทั้งการแก้ปัญหา ภัยแล้ง ปัญหาอุทกภัย รวมไปถึงการบำบัดน้ำเสีย โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีทั้งโครงการขนาดใหญ่ สามารถช่วยแก้ไข ปัญหาทั้งภัยแล้งและน้ำท่วมได้ เช่น เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ เขื่อนดินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยที่จังหวัดลพบุรี จนถึงโครงการขนาดกลางและเล็กจำพวก ฝาย อ่างเก็บน้ำ โดยพระองค์ทรงคำนึงถึงลักษณะของภูมิประเทศ สภาพแหล่งน้ำ ความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ ประชาชนที่ได้รับประโยชน์ และผลกระทบจากโครงการ มาเป็นหลักในการพิจารณา พระองค์ได้ทรงวิจัยและริเริ่มโครงการฝนหลวง เพื่อช่วย บรรเทาภัยแล้งสำหรับพื้นที่นอกเขตชลประทาน

พระราชกรณียกิจด้านการแพทย์และสาธารณสุข

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีความห่วงใยด้านสุขภาพอนามัยของชาวไทย ซึ่งพระองค์ทรงถือว่า ปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนนั้น เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข ดังพระราชดำรัสที่ว่า

“ถ้าคนเรามีสุขภาพเสื่อมโทรม
ก็จะไม่สามารถพัฒนาชาติได้ เพราะทรัพยากรที่สำคัญ
ของประเทศชาติ ก็คือพลเมืองนั่นเอง”

โดยทรงเป็นห่วง และเอื้ออาทรต่อทุกข์สุขของพสกนิกรอย่างจริงจัง โดยเฉพาะความทุกข์ของไพร่ฟ้าจากพยาธิภัย ในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรตามท้องที่ต่างๆ ทุกครั้ง พระองค์จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีคณะแพทย์ ทั้งแพทย์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาจากโรงพยาบาลต่างๆ และแพทย์อาสาสมัคร โดยเสด็จพระราชดำเนินไปในชนวนอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้รักษาผู้ป่วยใช้ได้ทันที นอกเหนือจากนั้นยังได้ริเริ่มอีกหลายโครงการ

พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา

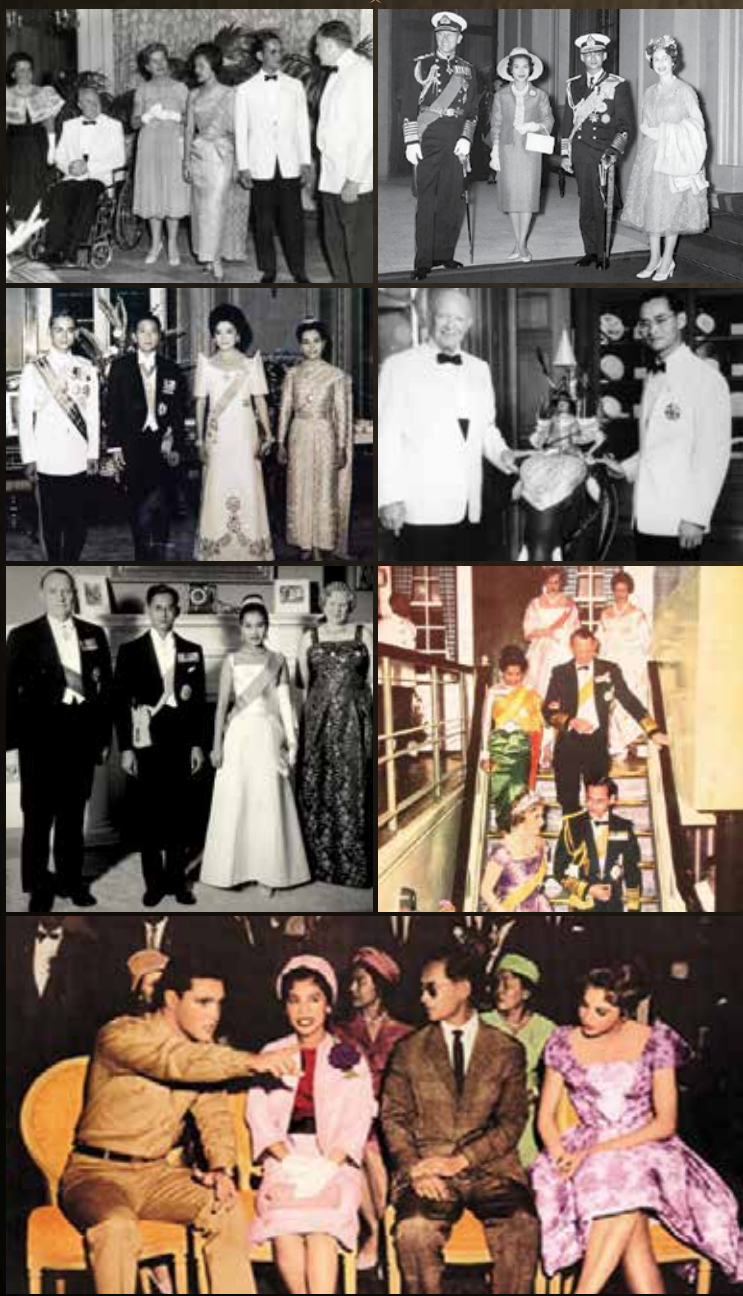
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงตระหนักดีว่าการศึกษาของเยาวชนนั้นเป็นพื้นฐานอันสำคัญของประเทศชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์จัดตั้งมูลนิธิอานันทมหิดลให้เป็นทุนสำหรับการศึกษาในแขนงวิชาต่างๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้มีทุนออกไปศึกษาหาความรู้ต่อ ดังพระราชดำรัสที่ว่า

“การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล หากสังคม และบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนในทุกๆ ด้านแล้ว สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ สามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปโดยตลอด”

พระองค์จึงมีพระราชดำริริเริ่มโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ทุนการศึกษาพระราชทาน เป็นต้น

พระราชกรณียกิจด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ถึง ๒๕๑๐ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศต่างๆ ทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป และอเมริกาเหนือ รวม ๒๗ ประเทศ เพื่อเป็นการเจริญพระราชไมตรีกับบรรดามิตรประเทศเหล่านั้นให้มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และเพื่อนำความปรารถนาดีของประชาชนชาวไทยไปมอบให้กับประชาชนในประเทศต่างๆ

จากนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ก็ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศอีก เพราะทรงเห็นว่าพระราชภารกิจภายในประเทศนั้นมีมากมายอย่างใดก็ตาม หากประมุขหรือรัฐบาลของประเทศใดกราบบังคมทูลเชิญให้เสด็จฯ ไปเยี่ยมเยียน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชโอรสหรือพระราชธิดา เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ เพื่อเจริญสัมพันธ์ไมตรี รวมทั้งเพื่อทอดพระเนตรวิทยาการ และศิลปวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ

พระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นั้นรวมไปถึงการเสด็จพระราชดำเนินออกให้การต้อนรับราชอาคันตุกะจากประเทศต่างๆ ที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย ทั้งยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้บรรดาทูตานุทูตเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายสาส์นตราตั้งในการเข้ามารับตำแหน่งในประเทศไทย และถวายบังคมทูลลาเมื่อครบวาระอีกด้วย

พระราชกรณียกิจด้านศาสนา

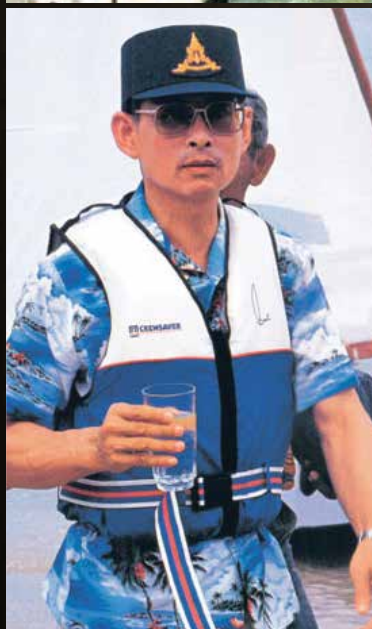
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจหลายประการในการทะนุบำรุงศาสนาต่างๆ ในประเทศไทยมีพระราชจริยวัตรเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา และทรงเป็นพุทธมามกะผู้เคร่งครัดและสม่ำเสมอด้วยปฏิบัติบูชา ทรงพระกรุณาประมวลคำสอนของพระภิกษุผู้เป็นพระอาจารย์ทรงคุณธรรมสูง พระราชทานแก่ข้าราชการและข้าราชการในราชสำนัก ด้วยมีพระราชประสงค์ให้ข้าราชการเป็นผู้ใฝ่ในทางธรรม เพื่อความเจริญของตนเองและหมู่คณะ ทั้งในหน้าที่การงานและชีวิตส่วนตัว การถือกุศลข้าราชการเช่นนี้เป็นวัตรข้อหนึ่งในจักรวรรดิวัตร นอกจากนั้น ยังได้พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์คุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ทุกศาสนา

พระองค์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อส่งเสริมบำรุงให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น เช่น เสด็จพระราชดำเนินบำเพ็ญพระราชกุศลในวันสำคัญทางศาสนา อาทิ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา โปรดเกล้าฯ ให้จัดประกวดการแต่งหนังสือเกี่ยวกับพุทธศาสนาเนื่องในวันวิสาขบูชา จัดพิมพ์จำหน่ายในราคาถูกเพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชน เสด็จพระราชดำเนินถวายผ้าพระกฐินตามวัดต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด โปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระพุทธรูปสำคัญ คือ พระพุทธรูปนารายณ์ พระราชทานเป็นพระพุทธรูปประจำจังหวัดต่างๆ พระพุทธรูปปางประทานพรที่เรียกกันว่าพระ ภ.ป.ร. นอกจากนั้นยังได้พระราชทานพระราชทรัพย์ปฏิสังขรณ์บำรุงวัดวาอารามและปูชนียสถานต่างๆ ทางศาสนา และพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์แก่สามเณรที่สอบไล่ได้เปรียญธรรม ๙ ประโยค อุปสมบทเป็นพระภิกษุและทรงอุปสมบทนาคนหลวงทุกปี

พระราชกรณียกิจด้านการกีฬา

เรือใบเป็นกีฬาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดเป็นพิเศษ พระองค์ทรงเป็นตัวแทนของประเทศไทยลงแข่งเรือใบในกีฬาแหลมทองครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๙-๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ที่ประเทศไทย เป็นเจ้าภาพ โดยทรงเข้าค่ายฝึกซ้อมตามโปรแกรมการฝึกซ้อม และทรงได้รับเบี้ยเลี้ยงในฐานะนักกีฬา เช่นเดียวกับนักกีฬาคนอื่นๆ ในที่สุด ด้วยพระปรีชาสามารถพระองค์ทรงชนะเลิศเหรียญทอง และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลเหรียญทอง จากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ท่ามกลางความปลื้มปิติของพสกนิกรชาวไทยทั้งประเทศ และเป็นที่ประจักษ์แก่ชนทั่วโลก ทำให้พระอัจฉริยภาพทางกีฬาเรือใบของพระองค์ที่ยอมรับกันทั่วโลก และยังทรงเล่นกีฬาประเภทอื่นๆ เช่น แบดมินตัน เทนนิส ยิงปืน เป็นต้น

พระอาการประชวร

นับตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จประทับรถตู้พระที่นั่งจากที่ประทับ ณ วังไกลกังวล กลับเข้าสู่โรงพยาบาลศิริราชอีกครั้ง โดยถึงประตู ๘ โรงพยาบาลศิริราช เวลา ๒๓.๐๐ น. ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เบื้องต้นพระองค์ทรงมีไข้ คณะแพทย์ผู้ถวายการรักษาดูแลใกล้ชิด

วันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักพระราชวังออกแถลงการณ์เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จมาประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช ฉบับที่ ๕ ว่าพระอาการทั่วไปดีขึ้นตามลำดับ พระชีพจรและความดันโลหิตอยู่ในเกณฑ์ปกติ อุณหภูมิพระวรกายลดลงอีกจนเกือบเป็นปกติ พระอาการเจ็บแผลผ่าตัดลดลงมาก เคลื่อนไหวพระวรกายได้ดีขึ้น หายพระหทัยปกติ เสวยพระกระยาหารได้บ้าง

วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักพระราชวังแจ้งว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะเสด็จพระราชดำเนินกลับไปประทับ ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๔.๐๐ น. เพื่อเปลี่ยนพระราชอิริยาบถ และเพื่อฟื้นฟูพระวรกายในพื้นที่อากาศบริสุทธิ์

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ สำนักพระราชวังแจ้งว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะเสด็จพระราชดำเนินมาประทับ ณ ชั้น ๑๖ อาคารเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลศิริราช ตามคำกราบบังคมทูลเชิญเพื่อมาตรวจพระวรกายของคณะแพทย์ ผลการตรวจพบว่าพระโลหิต อุณหภูมิพระวรกาย ความดันพระโลหิตพระหทัย และระบบการหายใจพระทัยเป็นปกติ

ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นมา สำนักพระราชวังออกแถลงการณ์ประชวร ว่ามีพระปรอทต่ำ หายพระทัยเร็ว มีพระเสมหะ พระปัสสาวะขุ่นขาว มีพระโลหิตเป็นกรด และพบว่ามีน้ำคั่งในช่องเยื่อหุ้มพระปัสสาวะเล็กน้อย พระอาการประชวรในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ในวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ มีความดันพระโลหิตลดต่ำลง คณะแพทย์จึงทำการรักษาด้วยพระโอสถปฏิชีวนะ และใช้สายสวนเข้าหลอดพระโลหิตดำเพื่อฟอกพระโลหิตระยะยาว แต่มีพระความดันพระโลหิตต่ำจึงใช้เครื่องช่วยหายใจ และมีการฟอกไต พระอาการไม่คงที่

และวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ หลังจากนั้น พระอาการเริ่มทรุดลงเรื่อยๆ ทรงมีภาวะการติดเชื้อและการทำงานของตับ และมีแถลงการณ์สำนักพระราชวัง รายงานพระอาการประชวร ฉบับสุดท้าย คือ ฉบับที่ ๓๘ ความว่า

“วันนี้ คณะแพทย์ผู้ถวายการรักษา ได้รายงานว่ามีวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ความดันพระโลหิตลดลงอีก พระชีพจรเร็วขึ้น ร่วมกับภาวะพระโลหิตมีความเป็นกรดเพิ่มขึ้นอีก ผลของการถวายตรวจพระโลหิตบ่งชี้ว่ามีภาวะการติดเชื้อและการทำงานของพระยกณะ (ตับ) ผิดปกติ คณะแพทย์ฯ ได้ถวายพระโอสถปฏิชีวนะและแก้ไขภาวะพระโลหิต มีความเป็นกรดตลอดจนถวายพระโอสถควบคุมความดันพระโลหิตเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งถวายเครื่องช่วยหายใจ (Ventilator) และถวายการรักษาด้วยวิธีทดแทนไต (CRRT) พระอาการประชวรโดยรวมยังไม่คงที่ ต้องควบคุมด้วยพระโอสถ คณะแพทย์ฯ ได้เฝ้าติดตามพระอาการและถวายการรักษาอย่างใกล้ชิด”

สำนักพระราชวัง ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เสด็จสวรรคต

ประกาศสำนักพระราชวัง ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

สำนักพระราชวัง มีประกาศเรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร-สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ความว่า

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถ-บพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปประทับรักษาพระอาการประชวร ณ โรงพยาบาลศิริราช ตั้งแต่วันศุกร์ที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ตามที่ สำนักพระราชวัง ได้แถลงให้ทราบ เป็นระยะแล้วนั้น

แม้คณะแพทย์ได้ถวายการรักษาอย่างใกล้ชิดจนสุดความสามารถ แต่พระอาการประชวรหาคลายไม่ได้ทรุดหนักลงตามลำดับ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เวลา ๑๕ นาฬิกา ๕๒ นาที เสด็จสวรรคต ณ โรงพยาบาลศิริราช ด้วยพระอาการสงบ สิริพระชนมพรรษาปีที่ ๘๙ ทรงครองพระราชสมบัติได้ ๗๐ ปี”

อ้างอิงข้อมูลจาก :

เว็บไซต์เครือข่ายกาญจนาภิเษก

เว็บไซต์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

http://king.kapook.com/royal_duties.php

เสด็จสู่สวรรคาลัย
ดวงพสกนิกรชาวตรัง น้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ
ตราบนิจันรินทร์

